REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 273. Brașov, Joi 11 (24) Decemvrie. 1908.

Austriacii și cestiunile militare.

S'a afirmat în mod oficial de către ministeriul comun de răsboiu că de aproape doi ani sunt cunoscute dorințele în măsură redusă a Ungurilor privitoare la armata comună și că din punct de vedere al unităței și al destoiniciei de răsboiu a armatei sunt privite în cercurile militare și ale ministeriului de realizabile. A fost de ajuns să se facă cunoscut aceasta ca să producă mare mișcare și turburare în sânul partidului creștin-social și al partidului marilor proprietari din parlament. Organul oficial al creștinilor-sociali a dat alarm publicând în numărul său de eri un articol foarte vehement în contra învoielilor cu Ungaria în cestiunile militare. — In acest articol întitulat: „Incetați D-le ministru de războiu"! să zice că nu toți factorii competenți consideră dorințele Maghiarilor în privința militară de realizabile și nu toți sunt înțeleși cu hotărârile cel e-au luat minstrul de răsboiu. Dă espresiune bănuelei că stând astfel lucrul cei ce afirmă contrarul au intențiunea de a duce în eroare publicul cel mare din Austria și de al surprinde iarăși cu fapte împlinite. Ziarul amintit însă nu să mărginește numai de a da espresiune unei bănueli grave, ci merge un pas mai departe și amenință că dacă concesiunile militare despre cere e vorba ar deveni vreodată faptă, atunci parlamentul austriac nu va mai vota ministrului de răsboiu nici un soldat măcar, necum să decidă urcarea contingentului recruților.

Mai departe amenință, că nu poate fi vorba nici-odată de împlinirea „dorințelor realizabile" în cestiunile militare, căci contra aceasta vor lucra cu toate mijloacele, fie chiar și cu cele mai necruțătoare, partidele cari compun majoritatea camerei. Articolul se sfârșește cu esclamarea: Dacă poate fi vorba de un motiv atenuant pentru ministru de răsboiu br. Schönaich, atunci se poate folosi de el înaintea ochilor prezentului și a judecății istoriei numai dacă va părăsi cât mai curând postul său, din care era paci să comită o crimă contra armatei, ce i-s'a încredințat.

Așa dar după declarațiile de mai sus, se pot aștepta nouă încurcături interioare de cumva amenințările amintite nu vor rămânea numai pe hârtie. Și până acuma creștinii-sociali în frunte cu Dr. Lueger au strigat mereu că nu vor suferi ca coroana să se înțeleagă cu Ungurii peste capetele Austriacilor și totuși multe s'au făcut peste capetele lor, multe pe cari nu le-au putut împiedeca.

Urmează acuma să se dovedească dacă Lueger și soți vor fi în stare să împedece eventuala încheiere a păcei definitive între Ungaria și Coroană, fără ca și Austriacii să-și aibă la ea cuvântul lor.

Comisiunea dietală pentru banca autonomă ungară a ținut eri o ședință sub presidiul lui Coloman Szell. Referentul *Hollo* a propus ca comisiunea în vederea urgenței cestiunei să înceapă deja pe la mijlocul lunei Ianuarie desbaterile meritorice. *Szell* a observat, că terminul e prea scurt, de oare ce guvernul are să trateze și cu banca austro-ungară, propune deci ca tratările meritorice să înceapă în partea a doua a lunei Februarie. Prim-ministrul *Wekerle* declară, că trebue să mai trateze și cu guvernul aus ro-ungar. Crede însă că până la finea lunei Ianuarie va putea termina și cu tratările, propune deci ca desbaterile meritorice să se înceapă la finele lunei Ianuarie. După o scurtă desbatere s'a primit propunerea prim-ministrului Wekerle.

Situația în Boemia. Din Viena se anunță, că conferințele între ministrul-președinte Bienerth și conducătorii Germanilor și Cehilor pentru constituirea nouei diete boeme și pentru acordarea provizoriului budgetar decurg în mod satisfăcător și favorabil.

Din Senatul român.

Discuția asupra adresei de răspuns la mesagiu.

Am dat în resumat acea parte a vorbirei d-lui *Titu Maiorescu* care se referă la cestiunea externă. D-sa vorbind în numele partidului conservator a cerut ca convențiunea comercială cu Austro-Ungaria să fie denunțată până la finea lui Decemvrie st. n. a. c. Mai este un an — adause — când convențiunea poate lucra și după această denunțare, dar dacă nu se denunță până la sfârșitul anului acestuia, atunci nesiguranța, nelămurirea, situațiunea precară în care ne aflăm trebue să mai dureze cu mult peste un an, poate și doi ani dacă nu se va face altă convențiune.

Iată din cuvânt în cuvânt și acea parte a discursului d-lui Maiorescu care se ocupă de pasagiul din mesagiu privitor la raporturile externe ale României și de cestiunea Dunărei:

D-l Titu Maiorescu a zis:

Atât mesagiul, cât și proiectul adresei de astăzi ne vorbesc de împrejurările grele prin cari trece statul. *Toate* statele zice mesagiul Și statul nostru? In privința acestor împrejurări mesagiul și proiectul de adresă, introduc un cuvânt până acuma nou în aceste formule solemne, cuvântul că relațiunile internaționale ale țării noastre sunt normale.

Imi aduc aminte de un alt act însemnat al unui stat strein din centrul Europei, unde în mesagiu se zicea: relațiunile noastre cu celelalte puteri — enumără câteva — sunt amicale, iar cu Anglia sunt corecte. Amicale, corecte! Noi am zis normale. Se nimerește să fie mijlociu între amicale și corecte.

Va să zică, relațiunile noastre în mijlocul greutăților sunt normale. Ce fel de greutăți? Și aci să-mi permită onor. raportor al dvoastră să mă plâng că proiectul de adresă al d-sale este foarte stins; proiectul dela Cameră deja publicat în Monitor, e mai accentuat, și bine face că e accentuat. Căci, d-lor senatori, e vorba de autoritatea, de prestigiul corpurilor legiuitoare. Ce suntem noi aci?

Vine în mijlocul nostru Regele, ca personificare a suveranității țării, vine în mijlocul cui? Nu in mijlorul a câtorva funcționari supuși, nu a câtorva figuranți de paradă, ca decorul unui sistem numit constituțional, ci vine în mijlocul representanților națiunii.

Fiecare din noi represintă țara întreagă și țara are dreptul să ceară dela noi a fi representată în interesele și preocupările ei, și noi avem datoria de a da un glas acestor preocupări, sau atunci nu mai suntem și nu mai însemnăm nimic.

In momentul când tronul ne vorbește de împrejurările grele prin care trec toate statele și de veghiarea ce trebue s'o avem toți pentru ca să nu ni se întâmple nimic, dela raportul d-voastră nu ne vine nici o explicare, nici o vorbă în adresă, care să indice într'un mod oare-care obiectul preocupărilor.

Imprejurări grele? Două întrebări se impun atunci statului: întâiu, dacă în aceste împrejurări grele este vre-un punct care să atingă autoritatea noastră suverană? Și al doilea, fiindcă suntem de acord cu guvernul, că trebue cu toții să păstrăm și să ridicăm neîncetat situațiunea ce am căpătat'o între state, a făcut guvernul, în deosebi d-l ministru de externe, tot ce trebue pentru aceasta?

Am cetit prin gazete despre o ipoteză pe care a spus'o ministrul unui stat vecin și amic, baronul Aehrenthal, în delegațiunea austro-ungară, ipoteza că ar putea să dea, nu știu ce compenzație, la nu știu ce pretenții a unui alt stat străin, compenzație relativă la Dunăre.

Nu veți aștepta, d-lor senatori, de la o vorbire ținută în acest matur corp, ca să pronunțe cuvinte imprudente, nepotrivite cu situația noastră internațională. Nu este misiunea noastră, nu avem cădere de a ne amesteca în cestiunile Europei celeilalte.

Dar dacă se pun ipoteze, în cari se menționează și Dunărea noastră, apoi asemenea ipoteze le discutăm și noi ipotetic. Intru cât o ipoteză rămâne ipoteză, nu are valoare practică și nimic nu indică vre-un început de realizare a ipotezei în chestiune. Și, așa dar, tot ipotetic răspundem:

Noi nu putem admite nici o atingere a autorității noastre suverane; nu putem admite — și nu cred că se va găsi vre-un guvern român care să admită — *că acolo unde Dunărea curge între țărmuri, supuse amândouă stăpânirii noastre, să se poată amesteca prin participare la comisiunea europeană a Dunărei, un alt stat neriveran* (aplauze) *și drepturile comisiunii europene să fie acordate altor state, decât celor ce le exercită astăzi.* (Aplauze).

D-l Em. Costinescu, ministrul de finanțe, răspunzând d-lui T. Maiorescu, zise între altele:

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Lunatecă.

(Fine.)

.... La început, câteva săptămâni, m'am arătat numai la geam; cu toate rugămintele lui, cu toate că înțelegeam din mlădierile glasului lui că sufere, nu vream să ies. Simțeam o frică tainică, o frică isvorâtă de departe, un fior nelămurit care venea ca din negura trecutului altor vieți cari s'au stins și totuși trăesc în adâncurile sufletelor noastre, — un fior a cărui taină mă făcea să rămân neînduplecată de chemările lui dureroase.

Dar într'o noapte cu lună ca ziua, într'o noapte de acelea în cari îți vine să șoptești: »Vino!« și să deschizi brațele cu o dorință neînvinsă de a strânge la piept, — n'am mai rămas neînduplecată la chemările lui și am ieșit, purtată, par'că fără de voia mea, de ceva care isvoria din acelaș întuneric ca și fiorul de frică, ce nu mă lăsa înainte să ies.

Ce ciudată putere are asupra mea luna, cum mă îmbată lumina ei! Când o văd răsărind îm vine să strig ca un copil: »Uite luna!« Iar uneori când stau așa, cu capul rezimat într'o mână, și o privesc în liniștea adâncă a nopții, deodată îmi trece peste suflet ca o suflare rece întrebarea: »Nu sunt oare lunatecă?« Și atunci, cuprinsă de teamă, îmi închid strâns ochii ca să nu mă mai pătrundă prin ei în suflet lumina ei de vis; dar după o clipă iar îi deschid și las să mi-se reverse ca pe niște ferești văpaia care îmi îmbată toată făptura.

In lumina aceasta strălucită îmi venia uneori dorința să fug cu el, să simt vântul sborului buestrașului peste câmpiile adormite în pulberea de argint a lunei. Și uite, par'că și acum îmi pare rău că n'am fugit cu dânsul în una din nopțile acelea dumnezeiești. N'am fugit; dar într'o noapte de acestea cu lună ca ziua, s'a întâmplat ce sunt sigură că nu s'ar fi întâmplat nici la lumina zilei, nici la întunerecul nopții.

Și acum iată-mă-s a lui!

Trăim amândoi ca într'un vis. Ne strângem uneori în brațe ca ieșiți din minți și rămânem câte-odată așa înlănțuiți, neclintiți ca niște stane, cu ochii închiși, cu gurile mute, înfiorați de o fericire supraomenească.

Câte odată dânsul îngenunchiază la picioarele mele și îmbrățișându-mi mijlocul, rămâne așa fără să spue o vorbă, cu obrazul lipit de pieptul meu, ca și cum mi-ar asculta bătăile inimei.

Când e afară lună, îmi aduc aminte de întâlnirile noastre:

»Pe vremea asta ne întâlneam..« îi șoptesc și îmi lipesc obrazul de obrazul lui și în liniștea ce mă impresoară îmi aud bătăile inimei.

Ce nebuni mai suntem amândoi!

Astănoapte a fost iarăși o lună ca'n povești și n'a fost chip să stăm în casă. Luna ne scoate din casă ca pe niște lunatici. Nu m'aș mira de loc dacă într'o bună dimineață ne ar spune cineva că ne-a văzut rătăcind pe creștetul acoperișului.

Astănoapte ne-a venit gust să ne plimbăm cu barca pe rîmnicul nostru din livadă.

Lacul și grădina înflorită păreau de argint. Barca neagră ca de cărbune par'că era ninsă pe margini. Miresmele de fagure ale livezii mă făceau să sorb aerul până în adâncurile plămânilor și toate privighetorile din livezile nemărginite ale satului, din livezile de argint, se luaseră parcă la întrecere, vrăjite de văpaia lunei.. Iar noi alunecam înfiorați pe oglinda strălucită a râmnicului, care din întunerecul din adâncuri ne trimetea ca un fior de teamă nelămurită, un fior al necunoscutului.

Oh, ce păcat că nu avem câteva lebede... Ce minunat ar fi să le vezi alunecând noaptea pe lună, pe oglinda râmnicului!

Am să-l rog pe Alexandru să-mi cumpere niște lebede«.

. . . .

II.

»...Numai un an a trecut de când ne-am luat și cum s'a schimbat Alexandru. Par'că nu mai e el acel care îngenunchia la picioarele mele ca d'înaintea unei icoane. Pare plictisit, amărât, îmbătrânit.

Am izbucnit într'o zi în lacrimi și i-am spus:

»Nu mai mă iubești, văd eu bine că nu mai mă iubești!

— »Copilării dragă", mi-a spus el, abia atingându-și buzele de fruntea mea, gândindu-se par'că aiurea. Și, văzându-mă că nu mă mai liniștesc:

»Da ce ai frate, ce ai?

— »Nu mai mă iubești, nu mai mă iubești, Alexandre, văd eu bine că nu mai mă iubești..«

Atunci dânsul se încruntă și se răsti la mine:

»Ia ascultă, Mari, nu mai mă amărâ și tu, că sunt eu destul de amărât, crede-

Atitudinea opoziției a fost nedreaptă, mai ales atunci când d. Maiorescu cerea să se denunțe convenția în decurs de 17 zile, când această denunțare nu se făcuse în timp de doi ani și mai bine.

Nu s'a făcut atâta vreme această denunțare, și acum când se inzistă asupra ei, punându-se termin de 17 zile, nu se cere altceva decât un act de ostilitate din partea noastră față de Austro-Ungaria, un act fără de precedent, față de nici un alt stat.

Să nu aibă teamă nimeni că prin convenția cu Austria se va știrbi ceva din prestigiul sau interesele țărei. Tot așa s'a procedat cu alte convenții, cum e cea cu Anglia, când s'a sdrobit industria textilă a bumbacului. Dar convenția cu Italia și Italia este o țară care are toate simpatiile noastre, simpatii da, dar pentru aceste simpatii nu trebue sacrificate interesele țărei, și prin convenția cu Italia, s'a sdrobit industria pălăriilor. Noi nu vom face așa, vom lupta până la extrem ca industria și meseriile țărei să fie apărate.

Relativ la chestiunea Dunărei spune că partidul liberal a apărat în totdeauna libertatea acestui fluviu. Nu interesează ce a zis cancelarul Austriei și nici discuția celor zise, interesează, însă, să se știe că *guvernul nu va admite sub nici un cuvânt să se atingă cineva de prestigiul țărei.* Guvernul nu va admite sub nici un cuvânt să se discute această chestiune, fără a lua și el parte.

Se întreabă guvernul, de ce nu se spune adevărata situațiune a țărei față de celelalte țări și se pune un termin vag că sunt »normale« relațiunile. Bine înțeles că relațiunile sunt normale. Dar prin relații normale se înțeleg relații amicale. Dar, veți întreba, situația țărei este normală față de Grecia? România *nu are nici o relațiune cu Grecia* și nici nu va avea atâta timp, cât timp se va mai vărsa o picătură de sânge românesc în Macedonia. (Aplauze).

O dilemă în politica exterioară a României. Vorbind despre desbaterile corpurilor legiuitoare române asupra adresei de răspuns la mesagiu „*Conservatorul*“ arată că în aceste desbateri au prevalat două cestiuni principale, cestiunea agrară și cestiunea politicei externe și că cea din urmă a captivat mai cu seamă sentimentul public. Apoi continuă așa:

... Nu se poate tăgădui că sentimentul Camerei și Senatului, precum și opinia publică în genere în afară de parlament, nu este favorabilă în momentul de față politicei filo-austriace. Oratorii cari au avut mai mult succes au fost aceia cari au făcut aluziune la nemulțumirile noastre împotriva Austriei, — din cauza sistemului ei de asuprire a naționalităților, manifestat acum de curând prin anexarea Bosniei și Herțegovinei și de care sufere în mod permanent naționalitatea românească mai ales în Transilvania; — apoi din cauza nesocotirei intereselor noastre economice, periclitate de atâția ani de modul ei de a înțelege și de a aplica tratatele internaționale și în special cele comerciale.

S'a făcut la tribună aluzie, la politica urmată de Italia, aluzie care era în toate spiritele și care se impunea gândirei tuturor în timpul acestor desbateri. Italia în adevăr este în relații mai strânse încă decât noi cu Austria, de oare ce aceste două țări fac parte din tripla-alianță. Deși aliată cu Austria, Italia a protestat, prin cuvântul fostului ministru de externe și al ministrului de externe actual, în contra politicei antinaționaliste a imperiului, arătând că făgădueli formale de satisfacții fuseseră făcute Italiei de către guvernul austriac, ceea ce însemnează între altele că crearea unei universități va fi acordată populațiunei italiene a imperiului; în cestia balcanică d-l Tittoni a declarat că Austria a procedat greșit și a turburat adânc opinia publică europeană modificând prin singura ei inițiativă un tratat internațional care n'ar fi trebuit să fie prefăcut fără consimțământul tuturor puterilor semnatare. Deci Italia menținând sentimentele sale de solidaritate față de aliata sa, a arătat totuși adânca sa nemulțumire față de Austria cu o mândrie patriotică care a fost aprobată de toată țara, chiar de adversarii cei mai înverșunați ai guvernului.

Ne aflăm într'o situație față de Austria, care se asamănă mult cu aceea a Italiei. Interesele noastre economice, grav atinse de un lung șir de ani, sentimentul de solidaritate față de populații de acelaș neam ca noi supuse la un sistem de asuprire permanentă, interese politice internaționale periclitate prin evenimentele recente din Balcani, ne-ar da dreptul de a arăta oare-care răceală amicilor noștri de peste Carpați și de a le manifesta nemulțumirile noastre. Insă *relațiile noastre trecute și tradițiile politicei noastre externe ne impun o prudență deosebită*“.

Pentru a eși din dilema accentuată mai sus ziarul numit spune, că partidul conservator din opoziție a marcat prin vocea d-lui Maiorescu în senat poziția cea mai potrivită cu interesele țării și cu grija tradițiunilor politice ale României, cerând denunțarea imediată a convențiunei comerciale austro-ungare-române și apoi adauge:

»Fără amenințare, fără turburarea relațiilor noastre pretinești cu statul vecin, vom da astfel o indicație asupra dispozițiunilor noastre, cari sunt în acord cu sentimentul întregei țări«.

Complicațiunile în Orient.

Situația politică în *Sârbia* e încă tot nelămurită. Atât se știe numai, că guvernul Velimirovici nu va rămânea la putere ci va conduce afacerile numai până la constituirea noului ministeriu pe baza unui compromis al partidelor.

In ultimul consiliu de miniștri a avut loc o scenă foarte neplăcută, provocată de moștenitorul tronului, care nu fusese chemat la acest consiliu. Incidentul să se fi petrecut astfel: In decursul consiliului s'a prezentat deodată în odaie și moștenitorul. La învitarea regelui de-a părăsi ședința, moștenitorul a răspuns:

»Aici trebue să fiu. Trebue să știu că ce se petrece aici și deci voi lua parte la consfătuire!«

La observarea regelui că miniștrii trebue să se sfătuiască și să hotărască, deoarece ei sunt responzabili, moștenitorul a răspuns iritat:

»Eu sunt regele viitor și prin urmare am dreptul să fiu aici!«

La aceste cuvinte regele a început să-l mustre pe moștenitorul iar miniștrii, pentruca să pună capăt acestei situațiuni neplăcute, au părăsit sala ședinței.

*

In ședința de Luni a *Scupștinei* s'au prezentat mai multe proiecte de legi pentru acordarea de credite. Intre altele se cere acordarea unui credit de 10 milioane dinari pentru ministeriul de războiu.

*

O știre mai nouă din Constantinopol spune, că ambasadorul Pallavicini a adus eri la cunoștința Porții, că monarhia austro-ungară e aplicată *a da Porții o despăgubire de 50 milioane franci.* In cercuri bine informate se crede, că pe baza acestui ofert se va putea încheia pace între Turcia și Monarhie.

— Marele vizir a declarat, că actualul cabinet va rămânea la putere până atunci, până când parlamentul turcesc se va fi întărit astfel, ca să se poată continua cu succes desbaterile.

Gimnaziul din Brad luat la ochi. Din Brad se comunică »Tribunei« că procurorul și judele de instrucție dela tribunalul din Deva, însoțiți de câțiva polițiști, s'au înfățișat în 18 l. c. în edificiul gimnaziului din Brad pentru anchetarea mai multor fapte »antimaghiare«, ce le-ar fi comis directorul gimnaziului, d-l Dr. P. Oprișa în decursul prelegerilor de istorie ținute cu elevii din cl. IV a gimnaziului. Intre altele d-l director Oprișa să fi vorbit elevilor despre Mihai Viteazul și să fi îndemnat pe elevi să-și procure »Istoria Românilor« de N. Iorga. Rezultatul anchetei, făcute probabil în urma denunțului unui dușman al directorului Oprișa, nu se cunoaște.

Ceeace trebue să ceară Aromânii de la Parlamentul Otoman.

Sub acest titlu profesorul român macedonean G. Z. *Zuca* publică un articol mai lung în »Românul dela Pind«, în care formulează pretenziunile Românilor macedoneni. Acestea sunt următoarele: 1) Desființarea privilegiilor patriarhiei. 2) Acordarea unui cap religios pentru Români. 3) Reprezentanța minorităților. 4) Recunoașterea naționalității fiecăruia după limba din familie. 6) Inmulțirea și îmbunătățirea mijloacelor de comunicațiune. 6) Asigurarea grabnică a liniștei, a avutului și a vieței locuitorilor. 7) Acordarea de penzii, tuturor familiilor, cari atât înainte cât și în urma constituției și-au pierdut pe copiii lor fiind în serviciul statului. 8) Acordarea de ajutoare pentru reconstruirea satelor arse de bandele revoluționare grecești, cum și a bisericei lor și a altor localuri românești, arse înainte sau în urma proclamării constituției. 9) Acordarea și recunoașterea autonomiei comunale, și 9) Primirea ca bursieri în școalele statului a unui număr egal de elevi ca acela al Grecilor și al Bulgarilor.

Dela Cluj ni se adresează următoarea scrisoare:

Mult Onorată Redacțiune! Fiind eu aderent neschimbat al partidului național român, declar că am lipsit cu intențiune dela consfătuirea conchemată în Cluj pe 16 l. c. prin d-l Dr. Stefan Morariu, cu obiectul *„formarea partidului național românesc“*, fiindcă partidul nostru este format dela anul 1881, și bănuiam că sub aceasta marcă se ascund alte plănuiri. — Cu durere observ, că bănuiala mea era întemeiată, deoarece, după cum văd din comunicatul trimis »Gazetei«, s'a înjghebat un »club *naționalist comitatens în cadrele și cu programul partidului naționalist regnicolar.*« Iată pentru ce mă surprinde că am fost ales chiar secretar, în absența, fără știrea și învoirea mea, și în actuala formațiune nu pot primi o asemenea însărcinare.

Peste tot nu înțeleg rostul acestei formațiuni în care, cum aud, chiar și președintele partidului național român poate fi numai membru extern.

Vă rog să dați publicității acestea șire.

Cu deosebită stimă:

Dr. Victor Poruțiu,

advocat.

STIRILE ZILEI.

— 10 Decemvrie v.

Eliberat. Părintele Ioan *Nicorescu* din Curtici, împlinindu și osânda de două luni în temnița din Seghedin, a părăsit Duminecă închisoarea.

Pentru masa studenților români din Brașov au întrat dela *„Unirea“* institut de credit în Vad cor. 20, *„Păstorul“* institut de credit în Timișoara cor. 10, d-l Nicolae *Dima* (Brașov) din incidentul zilei sale onomastice cor. 20.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Din partea Senatului român, d-l P. S. Aurelian, președinte al acestui corp, a trimes următoarea telegramă președintelui Senatului otoman la Constantinopol: »In numele Senatului român adresez un salut cordial Senatului imperiului otoman cu ocazia primei sale reuniri. Fac călduroase urări pentru ca noul regim constituțional pe care Turcia l'a adoptat, să se consolideze și să asigure libertatea, progresul și fericirea tuturor popoarelor imperiului, de cari România e legată prin legături de o sinceră prietinie.«

Reîntrarea d-nei Aristizza Romanescu în teatru — ni-se scrie din București — e azi un fapt îndeplinit. După o ultimă întrevedere dintre artistă și directorul general al teatrelor, s'a hotărât reîntrarea d-nei Romanescu cu »Agnes« din »Israel« a d-lui Bernstein, rol creiat la Paris de d-na Réjane. Reprezentația pentru reîntrarea d-nei Aristizza Romanescu va avea loc la Teatrul Național în cursul lunei Ianuarie.

Ciocnire de trenuri. In apropierea stațiunii Debreczin s'au ciocnit eri două trenuri de marfă. Șeapte vagoane au fost

---

mă. Uite, anul ăsta nu s'a făcut nimic: grâu nu, porumb, nu, lân, nu, — a fost un adevărat dezastru...«

»Dar ce-mi pasă mie că nu s'a făcut...« mă gândeam eu sguduită de suspine.

Iar el ridicând glasul:

»Ș'apoi ce, îți închipuiai poate că toată viața era să stau la picioarele tale? E, da știi că ai haz, drăguță? Eeee, dacă nu isprăvești, rămâi sănătoasă, m'am săturat până în gât de nevricalele tale...«

Și trântind ușa, a eșit.

Va-să-zică a fost totul un vis de o clipă, și eu, naiva, care îmi închipuiam că n'are să se mai sfârșească.

In câte nopți cu lună am stat la geamul care cădea în livadă ș'am plâns în taină pe când dânsul dormea ca un buștean.

Viața de țară mă omoară acum cu monotonia zilelor nesfârșite. De când s'a desprimăvărat, Alexandru se scoală în zori, încalecă pe Urechiuș și pleacă la câmp și vine tocmai seara. Mănâncă repede, lacom, vorbind cu gura plină de treburile moșiei: de câte pluguri a scos, de câte fălci a arat, ce are de gând să samene în cutare parte și ce în alta. Iar eu stau și-l ascult încruntată.

Cum mănâncă apoi se culcă și începe a horăi de răsună toată casa și eu stau până târziu neclintită pe scaun în lumina lămpii și gânduri de moarte îmi adie prin suflet și lacrimile îmi alunecă încet, fierbinți, pe obraji, ca dintr'un izvor nesecat. Livada îmi trimite ca pe niște mângăieri suflările sale încărcate de mirezmele amețitoare ale primăverii.

Și când răsare luna și aprinde oglinda râmnicului și face par'că să crească d'ntr'o dată în lumină grădina înzăpădită de floare, — atunci simt că înnebunesc, atunci îmi vine să mă prăbușesc asupra aceluia care doarme, și să prind a-l lovi cu pumnii peste față, peste ochi, strigându-i ca ieșită din minți:

»Scoală bestie, scoală și privește uită-te, spune, e pentru dormit făcută noaptea asta?«

Și, întinzând brațele în lumina de afară, le strâng la piept ca și cum aș îmbrățișa pulberea de argint a lunei.

Intr'o noapte de acestea n'am mai putut sta în casă. Simțeam că mă înnăbuș, citisem cântecul lunei a lui Paul Verlain și când discul lunei se ivi ca deasupra unei păduri deasupra livezilor, începură a-mi murmura încet in urechi, tainic, ca rostite de glasul unui îndrăgostit, versurile poetului:

„La lune blanche
Luit dans les bois,
De chaque branche
Part une voix....“

Și ca la o chemare, am deschis ușa și am coborât treptele de piatră în grădină și-am prins a mă plimba ca o lunatecă pe malul lacului...«

Aici își oprește mărturisirile și doar gândul îi deapănă mai departe puterea farmecului de lună.

In ploaia de lună i-se păru că aude printre copaci un pas, fu cuprinsă de spaimă, se opri și ascultă cu încordare, c'o mână la piept, simțind că o înnăbușă svâcnirile inimei. Și cum sta așa încremenită, cu ochii ațintiți în partea de unde se păruse că aude pașii, dintr'odatată răsare pe cărare, de după un desiș, o umbră albă; venea încet spre ea șuerând o frântură de doină și în clipa următoare izbucni în noapte un glas amenințător:

»Care-i acolo, mă?«

Incearcă să răspundă:

»— Eu sunt«.

Dar nu putu, căci spaima îi sugruma gâtul ca o mână nevăzută. Și când glasul amenințător se înnălță a doua oară, cunoscù că-i glasul lui Sandu, un flăcău care făcea pe vizitiul, și ca dintr'un basm îi coborî în minte icoana lui și atunci pentru întâia oară se mira cum de nu-l băgase în seamă până acum.

Era un flăcău cu musteața de-abia inferată, cu pletele ca pana corbului, un flăcău frumos, ce i-se părea un ciobănaș desprins dintr'o pânză de-a maiestrului Grigorescu:

»A, dumneavoastră erați? zise el când se apropia; s'avem iertare, mă rog, că nu v'am cunoscut.

— »Nu face nimic, zise ea și adăugă așa ca să zică ceva: da unde-ai fost Sandule?

»Păi, am fost de-am schimbat priponu' calului, că știți, îl țin noaptea pe răcoare în grădină, că-i o iarbă mândră cum nu se mai află«.

Ce s'a petrecut în sufletul ei când l'a văzut la doi pași de ea nu și-a dat seama. I-s'a părut doar că i-a venit de-odată rău, că i-s'a pus ca o ceață pe ochi și s'a lăsat pe o bancă de lângă râmnic și atunci cu un glas de parcă nu era al ei, a rostit:

»Sandule, ajută-mi te rog, să mă ridic, că nu știu ce am...«

Și când brațele lui au ridicat'o ca amețită de lumina viorie, care se părea că o împresoară, de mirezmele de miere ce se înnălțau împrejur, — atunci... atunci... n'a mai știut ce face...

... A doua zi a plecat și n'a mai fost deatunci nici-odată la țară să se îmbete de farmecul lunei.*)

N. N. Beldiceanu.

---

*) Din volumul de Schițe ce va apare în „Biblioteca românească enciclopedică Socec“.

râmate, iar doi impiegaţi au fost mai ›r răniţi. Pagube'e suut destul de în- nnate.

Cum îşi petrece un Maghiar în Ame- ă. Multe isprăvuri şugubeţe mai fac şi ıericanii, scrie »Românul« din America, · parecă pe toţi i-a întrecut maghiarul ıbo Andras, din So. Lorain, O. Pe la 11 ısuri seara el a deschis fereastra casei e şi a început să puşte ca de praznic, a după alta, în aer. Vecinii credeau că dat Tătarii. — Pe urmă au te- ɔnat la poliţie. In restimp puşcă- ·ile urmau mereu. Se vede că şi iiţia e foarte bună în So. Lorain O. numai pe la 5 ceasuri dimineaţa au ıit 2 poliţişti. — Dar nu îndrăzneau să re în casă. L'au întrebat pe Szabo, că ·i cu el, de ce puşcă? Şi el le-a răspuns ı casă că — e ziua lui şi dacă întră ·eva în casă îl puşcă. Apoi prin fereastra schisă, trăgea mereu la salve. — Peste cias însă, numai avea gloanţe. Atunci intrat şi l'au prins. La poliţie între- ndu-l că de ce a puşcat toată noaptea, a răspuns cu sânge rece: Da iac'aşa ·mi treacă de urât! — Acum aşteaptă ırşitul petractării în închisoare. Il vor rceta, că oare nu e nebun? Şi dacă nu nebun, va plăti cam scump petrecania şi-a făcut'o la ziua numelui.

Post vacant de învăţător în Vad. Cu ·minul de 31 Decemvrie n. a. c. se pu- că concurs pentru ocuparea postului de treilea învăţător la şcoala gr. cat. din ıd (Făgăraş). Salar înv. al III-lea: 1000 miie) cor., cuartir în natură şi relut de ădină 20 cor. Reflectanţii au să-şi înain- ze rugările până la acest termin la Rev. ımn Iacob Macaveiu vicar în Făgăraş.

Deces. Fostul mareşal suprem al Boe- ei, principele Georg Lichtenstein a în- tat din viaţă.

O scăpare miraculoasă. Un băieş care scăpat din catastrofa uriaşă dela Hamm, ıns acasă în Bucovina, povesteşte în ipul următor scăparea lui miraculoasă. ·am pogorât în bae 400 înşi. Eu eram dispus, fiindcă soţia îmi plecase la Bu- vina, unde mama ei trăgea de moarte. ım lucram jos, deodată mi-s'a părut, că d plutind prin gangul întunecos o fan- mă nebuloasă, ce avea chipul soţiei mele. ıntoma îmi făcea semne să-i urmez. Am ceput să mă rog de groază ce mi era. ıntoma îmi arătă acum figura fetiţei ele şi ambele mă chemau. Vedeam bine clar. Am părăsit lucrul şi m'am luat ıpă ele. Aşa am ajuns la ascenzor. Am ınat şi m'au tras sus. Am spus că sunt ɔlnav şi m'am dus acasă. A doua zi am ızit de catastrofă. Nici unul din soţii ei n'a mai văzut lumina soarelui.

Fântâni otrăvite. Unul din soldaţii re- mentului 69 din Bilek (Bosnia) a trimis lele trecute o scrisoare părinţilor săi. în ıre le comunică că prin Bosnia s'a lăţit irea, că mai mulţi Muntenegreni, trecând ·aniţa Bosniei, au otrăvit număroase fân- ni. Ştirea aceasta a produs mare groază sânul soldaţilor şi a populaţiunei. Din par- a comandei militare s'au luat îndată mă- ıri ca apa din fântâni să fie examinată. ɔre scopul acesta s'a trimis apa din nu- ăroase fântâni la Viena pentru a fi eza- ıinată de experţi.

Aţĕl, 1 Decemvrie 1908.

Adunarea despărţ. Mediaş-Ibaşfalău învăţătorilor. Reprezentaţie teatrală. stragem dintr'un raport ce-l primim dela ·l învăţător din Aţĕl Mih. *Tatar* urmă- ɔarele: Conduşi de dorinţa sublimă de a › sfătui spre a căuta şi afla toate mij- ·acele posibile de înaintare şi progres, ırte dintre învăţătorii români gr. cat. din espărţamântul Mediaş-Ibaşfalău nu au pre- etat, deşi timpul a fost nefavorabil, a-se rezenta la adunarea ţinută în 21 Nov. în ɔmuna Şoala, faţă de care era mare şi ıteresul poporului, căci se lăţise vestea i »vin dascălii«. Pe la oarele 9 a. m. clopo- ·le dela biserica română gr. cat. vesteau ɔporului începerea serviciului divin, la ıre s'au prezentat învăţătorii în corpore. celebrat d-l Ioan Botezan paroch gr. ıt. în Agârbiciu, iar cântările liturgice au ıst esecutate de învăţătorii prezenţi. La ârşitul sf. liturgii d-l preot Botezan prin âteva cuvinte anunţă poporului ţinerea lunării în şcoala gr. cat. din loc, şi totodată invită să ia parte.

Adunarea se începe pe la oara 1 d. Conform programului, d-l Ioan Mihu in- ăţător în loc începe cu pru..cii din cl. I a desvolta tema practică despre Două capre« atât în limba română cât maghiară. Tema a fost bine predată, ceea-ce spre laudă îi poate servi harnicu- lui nostru coleg.

A urmat apoi deschiderea şedinţei prin iubitul nostru fost preşedinte Isidor *Dopp*, care prin alegerea sa de învăţător în comuna Cristian a repăşit din sânul acestui despărţământ. După rostirea unei vorbiri frumoase în care îndeamnă atât poporul cât şi pe iubiţii săi colegi la unire în cugete şi simţiri declară şedinţa de des- chisă. Indată după aceasta fostul preşe- dinte îşi presintă demisiunea, propunând de preşedinte adhoc pe d-l Michail Tătar înv., iar de notar adhoc. fiind absent se- cretarul despărţământului, pe d-nul Ioan Mihu înv. local. După-ce adunarea primeşte unanim, urmează cetirea apelului nominal, prin care se constată că mulţi lipsesc E de recunoscut, cumcă timpul a fost nefa- vorabil şi comuna Soala e la un loc ferit şi departe de centru. Se naşte însă între- barea, că oare chemarea noastră este ca numai în împrejurări favorabile să ne-o împlinim? Precum menirea unei albine este de-a alerga în acelea părţi unde îşi află nutremântul cel mai bun, astfel şi che- marea învăţătorilor este de a alerga pre- tutindeni unde putem aduna sucul cel dulce al ştiinţei. Sperez, că la adunarea de primăvară ce se va ţinea în comuna Valhid, nu se va mai observa această ne- gliginţă

După cetirea apelului nominal au ur- mat mai multe propuneri între cari amin- tesc propunerea d-lui Ilie Câmpean înv. în Agârbiciu, ca până la adunarea de primă- vară să se facă *conscrierea analfabeţilor* din fiecare parochie gr. cat aparţinătoare acestui despărţământ, ca cu ocasiunea adu- nării de primăvară să se poată lua o de- cisiune cu privire la analfabeţi. Propune- rea e primită unanim şi se roagă presi- diul ca prin circulare să fie avisat fie-care învăţător din acest despărţământ să facă această conscriere în comuna sa.

Urmează apoi alegerea noului preşe- dinte alegându-se prin aclamare Mihail Tătar învăţător în Aţĕl. După rezolvarea ordinei de zi nou alesul preşedinte prin câteva cuvinte arată cât de scumpă şi ne- cesară este învăţătura, şi aduce apoi cele mai călduroase mulţămiri fostului preşe- dinte Isidor Dopp, pentru zelul şi intere- sul arătat faţă de mult preţuita noastră reuniune Declară apoi şedinţa de închisă.

D-l Dopp prin câteva cuvinte duioase îşi ia un călduros adio dela iubiţii săi co- legi pe cari atât de mult i-a stimat şi iubit.

După adunare ne-am dus la masa os- pitală a iubitului nostru coleg Ioan Mihu, unde stimata doamnă Leontina Mihu ne a servit o masă bogată. Ii esprim şi pe acea- stă cale mulţumitele noastre.

După masă am participat cu toţii la representaţia teatrală. S'a jucat cu bun succes piesa teatrală »Ruga dela Chişiteu« şi »Tinereţe nebuneţe« de feciorii şi fetele din localitate sub conducerea colegului no- stru Mihu. După teatru a urmat o veselă petrecere până în zori de zi Intre alte jo- curi frumoase s'a jucat şi »Căluşerul« sub conducerea tânărului teolog absolut Tibe- riu Baciu.

Glume.

— Ce este, amice, nodul acesta la batistă?

— Nevastă-mea l'a făcut ca să nu uit să-i pui scrisoarea la cutie.

— Si ai pus'o?

— Nu, căci a uitat să mi-o dea.

*

Unul care nu mănâncă în toată ziua decât un pahar cu lapte întâlneşte pe un prietin burtos care ese dintr'un birt cu scobitoarea între dinţi.

Burtosul se opreşte;

— Dar ce eşti aşa de trist, Popes- cule?

— Ce vrei, dragă, mizeriile vieţii...

— Asta-i! Fă-te că nu le observi. Ca să răuşeşti cu viaţa trebue să ai niţel stomac...

— Ei, vezi că am prea mult...

Dela clubul român din Viena. S'au mai făcut următoarele contribuţiuni marini- moase pentru cassa clubului român din Viena: Pe lista Nr. 0164 încredinţată Sf. S. părintelui C. Bodnărescul în Hatna (Bu- covina) au contribuit: Gavril Cottarciuc Hatna 4 cor., C. H. Cernăuţi 1 cor., Eu- geniu Bodnărescul Hatna 2 cor., N. Bocico Hatna 1 cor. Suma 8 cor. Pe lista 253 încredinţată Mult Onor. D-n Dr. Orest Ta- rangul profesor Suceava au contribuit: Dr. Orest Tarangul 10 cor., profesor Wolf 2 cor., Ch. Allaca 1 cor., Severiu Proco- povici 2 cor. şi Const. Cosovici 10 cor. Suma 25 cor. Pe lista Nr. 605 încredin- ţată Onor. D-n Filip Creiţariu paroch gr. or. rom. în Botfalu au contribuit: Filip Creiţar 1 cor., Nicolae Ioanidi 2 cor., Ioan Mişanca 2 cor., Un disc 2 cor., George Ciucaş 1 cor., George Cherciu 60 b., George Zătică 40 b, George Cristolovan 20 b., Mi- hai Nistor 20 b., Vasile Vlădărean 10 b., George Plugariu 10 b., Aron Glăjar 10 b., Simeon Neagoe 10 b., Iosif Vlădărean 10 b, Ioan Negură 10 b., Nicolae Zătică 10 b., Suma 10 cor. 10 b. Pe lista Nr. 105 a contribuit »Direcţiunea Generală a Moni- torului Oficial şi Imprimeriei Statului« Bu- cureşti 30 cor. Pe lista Nr. 352 a contri- buit Spect. D-n Dr. Stefan Rozvan ad- vocat în Ilia cu 10 cor.

George Vitencu, preşedinte. *Miltiade Nicolescu*, cassier.

Bibliografie.

In atenţiunea d-lor preoţi!

A apărut:

»Pareneze«

Cuvântări ocazionale şi funebrale

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pas- toral al preotului

de *Pr. D. Voniga.*

Lucrare aprobată şi unică în literatura noastră pastorală!

Publicată cu binecuvântare archierească.

Volumul I. Ediţia II-a

cuprinde o mulţime de cuvântări *potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor şi eve- nimentelor extraordinare ce obvin în vieaţa creştinului şi în oficiul pastoral al preotului.*

Opul se poate procura cu preţ de 4 cor. 20 fil. la autor în *Gyirok* (Temes) şi la toate librăriile româneşti.

St. O. Iosif. „*Zorile*“ Dramă istorică în două acte şi în versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*“ Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Şoldan Viteazul“, Mama Angheluşa“, „Her- şcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Sa- ragiul“, „Ion Păpuşariul“, „Cucoana Chiriţa“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitu“, „Kora Nastasia« „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală şi Tândală“, „Scara mâţei“ „Craiu nou“, Harţă Răzăşu“, „Ramăşagul“, „Peatra din casă“, „Nunta ţărănească“, „Chiriţă la Iaşi“, „Chiriţa în Provincie“.

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 23 Dec. Ministrul in- strucţiunei, contele Appenyi, a adre- sat inspectorilor şi directorilor de şcoli elementare planul de învăţământ al limbei maghiare în aceste şcoli. In acelaşi timp ministrul atrage atenţiu- nea că nerespectarea în tocmai a ace- stui plan va fi considerată ca un de- lict disciplinar şi va fi pedepsită în consecinţă.

Viena, 23 Decemvrie. Mişcarea de protestare din Austria, contra com- promisului cu Ungaria în cestiunile militare, creşte tot mai mult. De Sâm- bătă, de când ministrul de răsboiu a făcut cunoscutele declaraţiuni, au apă- rut pe rând declaraţiuni din partea feudalilor şi a creştinilor-sociali, având de scop a arăta ce se urmăreşte prin încheierea compromisului. Partidul lui Lueger merge în această chestiune mână în mână cu partidul feudal. Ca- mera seniorilor se va ocupa în curând de noul compromis. Contele Francisc Thun, care a jucat un rol important în această chestiune, s'a pus în capul acţiunei de protestare. El şi cu tova- răşii săi vor adresa la redeschiderea Camerei seniorilor o interpelare pri- vitoare la compromisul cu Ungaria. Interpelarea urmăreşte un scop dublu: 1) de-a protesta contra căderei Aus- triei la desideratele naţionale ungare, şi al 2-lea ca Reichsrathul să se poată amesteca în amănuntele militare ale compromisului. Creştinii-sociali proiec- taseră chiar o întrunire publică în chestia compromisului, dar au renun- ţat la ea din cauza vremei rele In schimb marele comitet al partidului creştin-social se va întruni şi va lansa un protest contra compromisului mi- litar. Afară de asta partidul îşi va continua acţiunea şi în parlament. Se zvoneşte că asociaţia Slavilor de sud, Cehii-radicali şi Românii vor adera la această acţiune.

Se crede însă că Cehii vor sta departe de această acţiune.

Viena, 23 Dec. „Wiener Allge- meine Zeitung“ află din Paris că cercurile de acolo cred, cumcă în urma ultimei note ruseşti către Au- stro-Ungaria, situaţiunea a devenit din nou rea. Răspunsul Rusiei e con- siderat ca un mod oarecare d'a rupe tratativele directe. In nota rusească se zice că Rusia aproabă modul de procedare propus de Austro-Ungaria, însă nu va reîncepe negocierile decât atunci când Austro-Ungaria se va fi înţeles în cestia anexării, cu toate celelalte Puteri semnatare ale trata- tului de Berlin. Astfel, până atunci, tratativele directe austro-ruse trebue să rămână suspendate. Aceasta im- presionează foarte mult cercurile pa- riziene, cari văd în această procedare un mod periculos d'a se trăgăni la infinit convocarea conferinţei. Se de- duce d'aci că Rusia nu doreşte nic conferinţa.

Viena, 23 Dec. Azi primul mi- nistru Bienerth a avut o audienţă la împărat, în legătură cu această ces- tiunile militare. Se svoneşte că Bie- nerth ar fi declarat împăratului că majoritatea cercurilor parlamentare e în contra proiectului şi-i vor face opoziţie.

Petersburg, 23 Dec. In cercurile guvernamentale se confirmă ştirea despre ruperea tratărilor directe între Rusia şi Austro-Ungaria. Se confirmă de asemenea că tactica diplomatică a Rusiei provine din faptul că toate cer- curile competente din Petersburg, dimpreună cu Ţarul, au pierdut încre- derea personală în baronul de Aeh- renthal, pentrucă metodele lui ca ministru de externe sunt în mare contrazicere cu metodele ce între- buinţa pe când era ambasador la Pe- tersburg, făcându-se astfel nedemn de încrederea ce i se arăta atunci.

Londra, 23 Dec. „Morning Post“ află că sufletul revoluţiunei în India ar fi o doamnă germană măritată cu un indian. Această femeie făcea mai înainte spionagiu pe contul guvernu- lui german.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„Călindarul Plugarului".

A apărut în editura tipografiei A. Mureşianu din Braşov **„Călindarul Plugarului" pe 1909.**

Cu apariţiunea lui pe 1909 **„Călindarul Plugarului"** întră în al 17-lea an al existenţei sale.

Convins fiind că cetitorii acestui călindar îi vor face şi de rândul acesta o bună şi caldă primire, invităm pe toţi, dela ţăran până la fruntaşii dela oraş, cu frăţească dragoste să-l cumpere, să-l citească şi să-l răspândească, ca pe un călindar de care nimănuia până acuma încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puţinii bani ce costă.

In partea întâia a **„Călindarului Plugarului"**, aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la postă, telegraf, la taxele pentru timbre, competinţe etc. Urmează apoi tabela târgurilor din Ardeal, Bănat şi ţara ungurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerciu. Târgurile sunt indicate atât după alfabet, cât şi după lunile anului.

Partea economică conţine următoarele: Aşternutul vielor. Ingrăşatul vitelor. (I. Georgescu). Să ţinem o rânduială anumită la nutrirea vitelor. (A. Nistor). O prelegere poporală despre alegerea şi pregătirea seminţei, de A. Boldor. Animale folositoare şi stricăcioare plugăritului şi grădinăritului, (I. Georgescu). Economia şi **seceta,** (I. Georgescu). Poveţe.

Partea literară are următoarele articole: Baronul lui Toma Vulture, (de I. Rodina). Florile dalbe, (colindă, de V. Alexandri). Sărbători vesele, (de Th. Popovici-Griviţa). Jubileul „Gazetei Transilvaniei". Poesii poporale. (Constantin Manu. învăţ.). Anecdote si glume: Păn' mi-a eşit părul prin căciulă.... Dada toşi a murit.... De-ahala... Luaţi-l dacă-i al vostru... Ce a zis David?... Mai mare decât mine nimeni nu-i pe lume. E butrin seracul. Năduful cel mare şi răzbunarea femeei. Mătuşa dela stână. Multe şi de toate Sfaturi de ale bucătăriei pentru femeile econoame.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustraţiuni representând pe neuitaţii Metropoliţi Iosif Sterca Şuluţiu şi Andreiu br. de Şaguna, pe Simeon Bărnuţiu şi Avram Iancu. „Gazeta de Transilvania" (apărută în anul 1838) şi pe directorii ei dela înfiinţarea ei până în ziua de azi etc.

Călindarul Plugarului costă **40 bani (fileri)** esemplarul plus porto postal de 10 bani.

Cursul pieţei Braşov

Din 23 Decemvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump.	18.64	Vend.	18.72
Argint român	„	18.50	„	18.70
Lire turcesci	„	21.40	„	21.70
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—
Ruble Rusesci	„	2.5 ½	„	2.30
Napoleondori.	„	19.04	„	19.11
Galbeni	„	11.20	„	11.40
Mărci germane	„	117.20	„	117·20

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Decemvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%	109 80
Renta de corone ung. 4%	91 10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	80 95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 35
Bonuri rurale croate-slavone	93 50
Impr. ung. cu premii	184 50
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	140.25
Renta de hârtie austr. 4⅕	94 35
Renta de argint austr. 4⅕	94 35
Renta de aur austr. 4%	114 80
Renta de corone austr. 4%	94
Bonuri rurale ungare 3½%	84
Losuri din 1860	151.
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	718.
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	620.
Acţii de-ale Băncei austro-ung.	1729.
Napoleondori.	19.
Mărci imperiale germane	117 12
London vista	239.
Paris vista.	95 37
Note italiene.	95

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.